

Nowe zasady pisowni

**Rada Języka Polskiego uchwaliła zmiany w ortografii,
które wejdą w życie 1 stycznia 2026 roku.**

**Polegać będą one na uproszczeniu i ujednoliceniu różnych zapisów,
eliminacji wyjątków i likwidacji problematycznych przepisów.**

**Biblioteka szkolna będzie prezentować nowe zasady, aby wszyscy mogli się z nimi zapoznać, utrwalić je sobie, a później
skutecznie stosować w pisowni.**

Przeczytaj, zapamiętaj, bądź świadomym użytkownikiem języka!

Pisownia wielką literą nazw mieszkańców miast i ich dzielnic, osiedli i wsi,

np.

Warszawianin,
Zgierzanin,
Ochocianka,
Mokotowianin,
Nowohucianin,
Chochołowianin

**Dopuszczenie alternatywnego zapisu (małą lub wielką literą) nieoficjalnych nazw
etnicznych takich jak:**

kitajec lub Kitajec,
jugol lub Jugol,
angol lub Angol,
żabojad lub Żabojad,
szkop lub Szkop,
makaroniarz lub Makaroniarz.

Wprowadzenie pisowni wielką literą nie tylko nazw firm i marek wyrobów przemysłowych, ale także pojedynczych egzemplarzy tych wyrobów:

np. samochód marki Ford
i pod oknem zaparkował czerwony Ford

Wprowadzenie rozdzielnej pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście ze spójnikami:

np. Zastanawiam się, czy **by** nie pojechać w góry.

Ustanowienie bezwyjątkowej pisowni łącznej „nie” z imiesłowami odmiennymi (bez względu na interpretację znaczeniową: czasownikową lub przymiotnikową):

np.
niecofnięty, niedymiący, niekochający, niepalący niekochany, nienapisany, nieoceniony, nieprzewidziany

Ujednolicenie zapisu (małą literą) przymiotników tworzonych od nazw osobowych, zakończonych na -owski:

np.
dramat **szekspirowski**,
epoka **zygmuntowska**,
koncert **chopinowski**,
wiersz **miłoszowski**.

Przymiotniki tworzone od imion (rzadziej od nazwisk), zakończone na -owy, -in(-yn), -ów, mające charakter archaiczny, będą mogły być zapisywane małą lub wielką literą:

np.
jackowe dzieci lub **Jackowe** dzieci
poezja **miłoszowa** lub poezja **Miłoszowa**
zosina lalka lub **Zosina** lalka
jacków dom lub **Jacków** dom

Wprowadzenie łącznej pisowni członu pół- w wyrażeniach:

półzabawa, półnauka
półżartem, półserio
półspał, półczuwał

Wprowadzenie pisowni z łącznikiem w połączeniu typu:

pół-Polka, pół-Francuzka (odniesionym do jednej osoby)

Dopuszczenie w parach wyrazów równorzędnych, podobnie lub identycznie brzmiących, występujących zwykle razem, trzech wersji pisowni:

- z łącznikiem, np. tuż-tuż; trzask-prask; bij-zabij;
- z przecinkiem, np. tuż, tuż; trzask, prask; bij, zabij;
- rozdzielnie, np. tuż tuż; trzask prask; bij zabij.

W zakresie użycia wielkich liter w nazwach własnych:

w **nazwach komet** wprowadzenie zapisu wszystkich członów wielką literą np.

Kometa Halleya,
Kometa Enckego

Wprowadzenie pisowni wielką literą wszystkich członów wielowyrzowych nazw geograficznych i miejscowych, których drugi człon jest rzeczownikiem w mianowniku, typu:

Morze Marmara,
Pustynia Gobi,
Półwysep Jukatan,
Wyspa Uznam.

W nazwach obiektów przestrzeni publicznej wprowadzenie pisowni wielką literą stojącego na początku wyrazu:

aleja, brama, bulwar, osiedle, plac, park, kopiec, kościół, klasztor, pałac, willa, zamek, most, molo, pomnik, cmentarz

Aleja Róż, **P**ałac Staszica, **B**rama Warszawska, **Z**amek Książ, **P**lac Zbawiciela, **M**ost Poniatowskiego, **P**ark Kościuszki, **P**omnik Ofiar Getta, **K**opiec Wandy, **C**mentarz Rakowicki, **K**ościół Mariacki,

Utrzymanie pisowni małą literą wyrazu ulica:

np. **u**lica Józefa Piłsudskiego

Wprowadzenie pisowni wielką literą wszystkich członów (oprócz przyimków i spójników) w wielowyrazowych nazwach lokali usługowych i gastronomicznych:

np. **K**arczma **S**łupska, **K**awiarnia **L**iteracka, **K**sięgarnia **N**aukowa, **K**ino **C**harlie, **A**pteka pod **O**rłem, **B**ar **F**lisak, **H**otel pod **R**óżą, **R**estauracja pod **Ż**aglami, **W**iniarnia **B**achus, **Z**ajazd u **K**micica, **P**ierogarnia **K**rakowiacy, **P**izzeria **N**apoli, **T**rattoria **S**anta **L**ucia, **T**eatr **R**ozmaitości.

Wprowadzenie pisowni wielką literą wszystkich członów w nazwach orderów, medali, odznaczeń, nagród i tytułów honorowych:

np. **N**agroda **N**obla, **L**iteracka **N**agroda **E**uropy **Ś**rodkowej **A**ngelus, **N**agroda **A**rtystyczna **M**iasta **L**ublin, **Ś**ląska **N**agroda **J**akości, **N**agroda **R**ektora za **W**ybitne **O**siągnięcia **N**aukowe, **N**agroda **W**ielkiego **K**alibru, **M**istrz **M**owy **P**olskiej, **H**onorowy **O**bywatel **M**iasta **K**rakowa

W języku polskim przedrostki - rodzime i obce – piszemy łącznie z wyrazami zapisywanymi małą literą. Jeśli wyraz zaczyna się od wielkiej litery, po przedrostku stawia się łącznik:

np. super-Europejczyk

Dopuszczenie rozdzielnej pisowni cząstek takich jak: super-, ekstra-, eko-, wege- mini-, maksi, midi-, mega-, makro-, które mogą występować również jako samodzielne wyrazy:

np. **miniwieża** lub **mini wieża**, bo jest: wieża (w rozmiarze) mini
superpomysł lub **super pomysł**, bo jest: pomysł super
ekstrazarobki lub **ekstra zarobki**, bo jest: zarobki ekstra
ekożywność lub **eko żywność**, bo jest: żywność eko

Wprowadzenie jednolitej łącznej pisowni cząstek niby-, quasi- z wyrazami zapisywanymi małą literą:

np. nibyartysta, nibyromantycznie, nibynóżki, nibytorebka quasiopiekun, quasinauka, quasipostępowy, quasiromantycznie

Zachowanie pisowni z łącznikiem przed wyrazami zapisywanymi wielką literą:

np. niby-Polak, quasi-Anglia

Wprowadzenie łącznej pisowni nie- z przymiotnikami i przysłówkami odprzymiotnikowymi bez względu na kategorię stopnia (w stopniu równym, wyższym i najwyższym):

np. **nieadekwatny**, **niebanalny**, **nieczęsty**, **nieżyciowy**
niemiły, **niemilszy**, **nie najmilszy**
nieadekwatnie, **niebanalnie**, **nieczęsto**, **nieżyciowo**
nielepiej, **nieprędzej**, **nienajlepiej**, **nienajstaranniej**